

Lahemaa Rahvuspargile

Gurly Vedru, MA
Ajaloo Instituudi teaduri

eksperthinnang.

Teie järelepärimine 20. maist 2002.a. Muuksi külas (Kuusalu vald, Harjumaa) asuvate kinnistute nr 35203: 001: 0133 (Aadumiku), nr 35203: 001: 0117 (Andruse-Aadumiku), nr 35203: 001: 0116 (Lea-Aadumiku), nr 35203: 001: 0059 (Liisu-Aadumiku) kohta.

Mainitud kinnistud asuvad nii maastikuliselt kui arheoloogiliselt tähtsatel ja säilitamisväärsitel aladel. Lisaks aastatuhandete jooksul kujunenud/kujundatud loopealsetele jäävad mainitud alale ka mitmed arheoloogilised objektid. Aadumiku talu maadel asub (osaliselt) Muuksi I asulakoht, millelt saadud leiud kuuluvad neoliitikumi ja keskaega. Just neil maadel (Aadumiku, Ülpre ja Lõokse talud) oli keskaegne küla, mis aegade jooksul laienes praegustele aladele. Liisu-Aadumiku kinnistule jääb rühm pronksi- ja eelrooma rauaaega kuuluvaid kivilalmeid, Andruse-Aadumiku ja Lea-Aadumiku kinnistu nurgas paikneb samast ajast pärinev lohukivi. Arvestades teadaolevaid muistiseid ning asjaolu, et nii lohukivid kui kalmed on sageli varasema (st kiviaegse) asustuse näitajad, võib seal olla ka veel avastamata varasemaid asustusjälgi. Kõike seda arvestades tuleb ala säilitada sellisena, nagu see praegu on. Lisaks muististele tuleb säilitada ka nende algupärane ümbrus koos omaaegse teedevõrgustikuga, sest sellist tervikut mujal Eestis enam ei ole. Muinsuskaitse seisukohalt on lubamatu lõhkuda olemasolevat maastiku ja muististe terviklikku kooslust ning igasugune ehitustegevus mainitud alal on samuti lubamatu.

Gurly Vedru